

que fa el fred o l'aire a les mans' i recomana rectificarlo en *clivelles* (DBarbr., p. 465). —⁷ VIII, 6.3.; val a dir que en l'ed. definitiva, 1878, adopta un text que no conté aquest mot, i tampoc el de l'esborrall de 1867, però sí ja en el seu nou original i en la 1.ª ed. —⁸ «*Crivella* o badadura: rima; lo que és ple de *crivelles*: rimosus», «*crivellarse* o *badarse*: fíndi». —⁹ Una etimologia toponímica aportaria un eloqüent suport a l'origen mossàrab si es pogués establir en ferm: la de *Crevillent* o *Clevillent*. És sabut que popularment és tant o més amb *Cl-* (com *clevill*) que amb *Cr-*, que ja es documenta molt des del S. XIII i de vegades amb *Cl-*. Seria *-lyâni* en dual 'les dues esclertes, les dues covetes': és sabuda la forta representació del dual en la toponímia pre-jaumina del P. Val. i de les Illes: *Coratxà*, *Alcalatén*, *s'Aucadena*, *Algatarens* i d'altres. El que no mancaria, almenys, és la justificació semàntica, essent molt vistents i nombrosíssimes les covetes on encara hi ha «habitancetes» a la vila i en els seus voltants (alguns han parlat de més de 1000 i algunes es caracteritzen per tenir dues estances que donen a fora, veg. Figueras, *CGRV*, 212). Seria apartar-nos de l'origen personal, en *-IANUM*, de quasi tots els NLL valencians en *-ent* (Lutxent, *Marinyent*, *Bairén*, etc.), que aquí hauria pogut ser *CAPRINIANUM* de *CAPRIUS*, *CAPRINIUS* (*Cabrianes*, *Cabrilanes*); en tot cas manca de tot suport el *CARVILIUS* que admet *AlcM* i que no sabem si està ben documentat ni a on, ni si és o no llatí: observem que fins en els vuit testimonis que aplega el mateix *AlcM* dels Ss. XIII-XIV no n'hi ha cap en *Carv-*, tots són en *Criv-*, *Crev-*, etc. L'etimologia que he suggerit primer és, sens dubte, la més versemblant, i en tot cas queda descartada la d'*AlcM*.

Clivillós, V. *clivella* *Clivella*, V. *clavilla* (CLAU femení)

CLIXÉ, del fr. *cliché* id., de formació onomatopèica. □ 1.ª doc.: 1868, *SLitCosta*.

Formació paral·lela a la de l'al. *ab-klatsch*; veg. Spitzer (*ZRPb*. XLVI, 600); Bloch; Gamillscheg, *EWFS*, s. v.

Cloca 'campana', V. *cloquer* *Cloc*, *cloca*, *clocar*, *cloc-piu*, *cloqueig*, *cloquejar*, *cloquetjar*, *cloquiu*, *cloquipoll*, V. *lloca* *Cloedor*, *-dora*, V. *cloure* *Cloell*, *cloellar*, V. *clavaguera* *Cloenda*, *cloent*, *cloert*, V. *cloure* *Clofa*, V. *còfia*, *aclofar* *Clofella*, *clòfia*, *clòfoll*, *-olla*, V. *clova* *Cloir*, *clòissa*, V. *cloure*

CLÒNIC, deriv. savi del gr. *κλόνος* 'moviment tumultuós, agitació'. □ 1.ª doc.: 1868, *SLitCosta*.

Clop 'pollancre', *clopar*, *clopissa*, V. *poll(ancre)*

CLOP, 'coix', mot arcaic que molt aviat desaparegué del català, i visqué llargament en francès i llengua d'oc: del mateix origen incert que en aquests.

Es troba alguna vegada en textos molt arcaics, i un poc menys sovint en algun text poètic dels Ss. XIII-XIV on pot ser mirat com a suspecte d'occitanisme. Tanmateix no és improbable que antigament vagi ser usat en la llengua viva del domini ross. L'única documentació que en tinc a mà el presenta un poc alterat en la consonant final (pot ser, però, alteració fonètica): «pedetentim: a peu cloch» en el gloss. del ms. 159 de Ripoll, p. p. Cases Homs, *Misc. Griera* I, 148, que em sembla ser ross. o cerdà, de c. 1400. Hi ha alguna dada, en glosses, d'un llatí tardà *cloppus* glossant *pandus* en el *CGL* III, 529.49 (i algun altre en Du C. i en notes Tironianes).

L'etimologia d'aquest mot està molt imperfectament estudiada. Meyer-Lübke, *REW*, 1997, essencialment es limita a remetre al *Wb.* de Diez, 550. La idea de Bloch d'una onomatopeia que imiti el soroll sinco-pat d'un coix de grau fort, quan camina, és raonable (més vagament en el *FEW*). Stokes-Bezz., 103, suposa un origen cèltic, d'on vindria el ky. *cloff* 'esguerrat, coix', còrn. ant. *clof*. Però això topa amb objeccions fonètiques visibles fins per als no especialitzats, com jo; i ni Pok. (*IEW*), ni Walde-P. en recullen res enlloc (cf. aquell 547.14, i aquest en I, 440, on hauria escaigut parlar-ne). Cf. tocaris or. *klop* 'dolor', *oklop* 'perill', *klopantsu* 'dolorós, que pateix' (W. Krause, *Tocharisch*, pp. 32, 40, n. 5). Però aquests mots tocaris tampoc no han estat acollits pels etimòlegs indoeuropeistes i la identificació de llur base fonètica és tan ambigua (donades les moltes neutralitzacions de les consonants tocàries) que més valdrà deixar-los en escèptica quarantena. En conclusió un origen indoeuropeu resta molt problemàtic, i una procedència cèltica sembla més aviat rebutjable: la meua impressió és que el ky. *cloff* pot ser segurament manlleu del gallo-romànic, i sembla que el mateix pensa Pedersen, *VglKGr.*, 238.

El que de tota manera cal rectificar en el dicc. de M-Lübke i en el *FEW* (II, 794) és que el fr. *clocher* i oc. ant. *clopchar* 'coixejar' vinguin d'un *CLOPICARE; mala fonètica: és clar que aqueixa base només hauria pogut donar oc. **clopegar*. S'imposa postular un *CLOPIARE, que aquest sí pot resultar en l'oc. ant. *clopchar*, fr. *clocher*, sense objecció possible (cf. SAPIAT > oc. *sapcha*, fr. *sache*; APIUM > *a(p)che*, etc.). Cosa d'interès, perquè *CLOPIARE és d'un tipus de derivació encara més antic que el dels verbs en *-ICARE*. Ara bé proposo una etim. que no presenta gran dificultat. De la molt coneguda onomatopeia STLOPPUS («schlag», «klatsch», *REW*, 8270) 'esclat, espetec', documentada en glosses llatines, etc., que ha donat el nostre *esclop*, amb un sentit bastant comparable al de *clop*: els sorolls que fan tots dos són ben semblants. I el romanès *șchiop* 'coix', *șchiopătă* 'coixejar', postulen netament STLOPPUS, *SCL-*, i en lloc de *CLOPIARE un *SCLOPIARE paral·lel; mentre que d'altra banda el nostre *SCLOPIARE ha donat l'it. *schoppiare* (després dissimilat en *scoppiare*); només és que amb el sentit d'«esclatar, rebentar». En un mot en *CLOPIARE es tracta d'una derivació retrògrada per elimi-